

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

MA THỊ CHUYÊN

**QUẢN LÝ GIÁO DỤC Ý THỨC CÔNG DÂN CHO
HỌC SINH DÂN TỘC THIỂU SỐ Ở CÁC TRƯỜNG THCS
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN BA BÈ, TỈNH BẮC KẠN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

MA THỊ CHUYÊN

**QUẢN LÝ GIÁO DỤC Ý THỨC CÔNG DÂN CHO
HỌC SINH DÂN TỘC THIỂU SỐ Ở CÁC TRƯỜNG THCS
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN BA BÈ, TỈNH BẮC KẠN**

**Ngành: QUẢN LÝ GIÁO DỤC
Mã số: 8 14 01 14**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: GS.TS.Trần Quốc Thành

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn: “*Quản lý giáo dục ý thức công dân cho học sinh dân tộc thiểu số ở các trường THCS trên địa bàn huyện Ba Bể, tỉnh Bắc Kạn*” là công trình nghiên cứu của cá nhân, được thực hiện trên cơ sở nghiên cứu lý thuyết, khảo sát tình hình thực tiễn dưới sự hướng dẫn khoa học của GS. TS. Trần Quốc Thành trường Đại học Sư phạm Hà Nội.

Tôi xin cam đoan các kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực, không sao chép hay trùng lặp với các kết quả nghiên cứu của các công trình khác đã công bố.

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

Ma Thị Chuyên

LỜI CẢM ƠN

Tác giả luận văn xin chân thành bày tỏ lòng biết ơn tới các thầy, cô giáo khoa Tâm lý - Giáo dục học, các thầy cô phòng Sau đại học trường Đại học Sư phạm Hà Nội và các thầy cô giáo phòng Sau đại học trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên đã tận tình giúp đỡ tác giả hoàn thành nhiệm vụ học tập trong hai năm qua. Đặc biệt, tác giả xin tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến GS.TS Trần Quốc Thành đã tận tình hướng dẫn tác giả hoàn thành luận văn này.

Tác giả cũng xin bày tỏ lòng tri ân sâu sắc đối với Ban giám hiệu, cán bộ, giáo viên, học sinh các trường THCS trên địa bàn huyện Ba Bể đã giúp đỡ tác giả thực hiện các nội dung nghiên cứu thực tế để hoàn thành luận văn này.

Tuy đã cố gắng hết sức, nhưng luận văn cũng sẽ không tránh khỏi các hạn chế, thiếu sót, tác giả mong tiếp tục nhận được ý kiến đóng góp của các thầy cô giáo, các nhà khoa học và các bạn bè đồng nghiệp để luận văn được hoàn thiện hơn.

Xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 9 năm 2019

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

Ma Thị Chuyên

MỤC LỤC

Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn.....	ii
Mục lục	iii
Danh mục các chữ viết tắt	iv
Danh mục các bảng.....	v
MỞ ĐẦU	1
1.Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	3
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu.....	3
4. Giả thuyết nghiên cứu.....	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	3
6. Giới hạn phạm vi nghiên cứu	4
7. Phương pháp nghiên cứu	4
8. Cấu trúc của luận văn	5
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ GIÁO DỤC Ý THỨC CÔNG DÂN CHO HỌC SINH DÂN TỘC THIỂU SỐ Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ	6
1.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề.....	6
1.1.1. Ở nước ngoài	6
1.1.2. Ở trong nước.....	6
1.2. Các khái niệm cơ bản liên quan đến vấn đề nghiên cứu	8
1.2.1. Công dân và ý thức công dân	8
1.2.2. Giáo dục và giáo dục ý thức công dân cho học sinh	11
1.3. Giáo dục ý thức công dân cho học sinh trung học cơ sở người dân tộc thiểu số.....	12
1.3.1. Đặc điểm học sinh trung học cơ sở người dân tộc thiểu số.....	12

1.3.2. Giáo dục ý thức công dân cho học sinh dân tộc thiểu số ở các trường trung học cơ sở.....	16
1.4. Quản lý giáo dục ý thức công dân cho học sinh người dân tộc thiểu số ở trường trung học cơ sở.....	21
1.4.1. Quản lý và quản lý nhà trường	21
1.4.2. Khái niệm quản lý giáo dục ý thức công dân cho học sinh người dân tộc thiểu số ở trường trung học cơ sở.....	25
1.4.3. Nội dung quản lý giáo dục ý thức công dân cho học sinh người dân tộc thiểu số ở trường trung học cơ sở.....	25
1.5. Các yếu tố có ảnh hưởng đến quản lý giáo dục ý thức công dân cho học sinh dân tộc thiểu số ở trường trung học cơ sở.....	29
1.5.1. Các yếu tố chủ quan.....	29
1.5.2. Các yếu tố khách quan.....	30
Kết luận chương 1.....	31
Chương 2: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ GIÁO DỤC Ý THỨC CÔNG DÂN CHO HỌC SINH DÂN TỘC THIỂU SỐ Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN BA BỂ, TỈNH BẮC KẠN	33
2.1. Khái quát chung về giáo dục THCS huyện Ba Bể, tỉnh Bắc Kạn.....	33
2.1.1. Điều kiện kinh tế - xã hội	33
2.1.2. Giáo dục trung học cơ sở.....	33
2.2. Tổ chức khảo sát.....	34
2.2.1. Mục đích khảo sát.....	34
2.2.2. Nội dung và đối tượng khảo sát.....	34
2.2.3. Phương pháp khảo sát và cách xử lý số liệu.....	39
2.2.4. Các lực lượng tham gia giáo dục.....	41
2.2.5. Cơ sở vật chất phục vụ giáo dục.....	43
2.3. Kết quả khảo sát	44

2.3.1. Thực trạng giáo dục ý thức công dân cho học sinh dân tộc thiểu số ở các trường THCS	44
2.3.2. Thực trạng quản lý giáo dục ý thức công dân	46
2.3.3. Quản lý phương pháp giáo dục.....	51
2.3.4. Quản lý các lực lượng tham gia giáo dục	53
2.3.5. Quản lý cơ sở vật chất phục vụ giáo dục.....	56
2.3.6. Đánh giá chung về các kết quả đã đạt được.....	57
2.4. Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý giáo dục ý thức công dân cho học sinh dân tộc thiểu số ở các trường trung học cơ sở.....	58
2.4.1. Các yếu tố khách quan.....	58
2.4.2. Các yếu tố chủ quan.....	59
2.5. Đánh giá chung về thực trạng.....	59
2.5.1. Các thành tựu đạt được	59
2.5.2. Những bất cập tồn tại.....	60
2.5.3. Nguyên nhân của thực trạng	61
Kết luận chương 2.....	62
Chương 3: BIỆN PHÁP QUẢN LÝ GIÁO DỤC Ý THỨC CÔNG DÂN CHO HỌC SINH DÂN TỘC THIỂU SỐ Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN BA BÈ, TỈNH BẮC KẠN.....	63
3.1. Các nguyên tắc đề xuất biện pháp	63
3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo mục tiêu	63
3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo tính hệ thống, đồng bộ.....	63
3.1.3. Nguyên tắc đảm bảo tính thiết thực và khả thi.....	63
3.1.4. Nguyên tắc đảm bảo tính hiệu quả	64
3.2. Các biện pháp quản lý cụ thể.....	64
3.2.1. Tổ chức giáo dục nâng cao nhận thức của cán bộ quản lý và giáo viên về tầm quan trọng của công tác giáo dục ý thức công dân cho học sinh dân tộc thiểu số	64

3.2.2. Tăng cường tích hợp giáo dục ý thức công dân cho học sinh dân tộc thiểu số vào các môn học.....	67
3.2.3. Chỉ đạo đổi mới công tác chủ nhiệm lớp về giáo dục ý thức công dân cho học sinh dân tộc thiểu số.....	73
3.2.4. Huy động Đoàn thanh niên tổ chức các hoạt động phù hợp để giáo dục ý thức công dân cho học sinh dân tộc thiểu số.....	75
3.2.5. Phối hợp chặt chẽ các lực lượng giáo dục trong tổ chức các hoạt động giáo dục ý thức công dân cho học sinh dân tộc thiểu số.....	76
3.2.6. Tăng cường cơ sở vật chất thiết bị phục vụ hoạt động giáo dục ý thức công dân cho học sinh dân tộc thiểu số.....	81
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp.....	84
3.4. Khảo nghiệm mức độ cần thiết và khả thi của biện pháp.....	86
3.4.1. Đối tượng khảo sát.....	86
3.4.2. Mục đích khảo sát và cách tiến hành.....	86
3.4.3. Nội dung khảo sát.....	86
3.4.4. Kết quả khảo sát.....	86
Kết luận chương 3.....	90
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	91
TÀI LIỆU THAM KHẢO	95
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Cụm từ đầy đủ	Từ viết tắt
Cán bộ quản lý	CBQL
Cha mẹ học sinh	CMHS
Dân tộc thiểu số	DTTS
Đoàn thanh niên	ĐTN
Giáo viên	GV
Nhà đa năng	NĐN
Nhân viên	NV
Thư viện	TV
Trung học cơ sở	THCS
Ý thức công dân	YTCD

DANH MỤC BẢNG

Bảng 2.1.	Đội ngũ giáo viên các trường năm học 2018 - 2019.....	33
Bảng 2.2.	Đánh giá của học sinh về thực trạng ý thức công dân của học sinh thiếu số hiện nay. (ý kiến đánh giá của 300 học sinh mỗi khóa học).....	34
Bảng 2.2.	Thời gian dành cho tự học của học sinh.....	35
Bảng 2.3.	Kết quả giáo dục học sinh năm học 2018 - 2019	35
Bảng 2.4.	Kết quả các hoạt động giáo dục ý thức công dân.....	36
Bảng 2.5.	Đánh giá về nguyên nhân của những hạn chế trong quản lý giáo dục ý thức công dân cho học sinh dân tộc thiểu số ở các trường Trung học cơ sở.....	38
Bảng 2.6.	Các phương pháp giáo dục ý thức công dân của học sinh.....	40
Bảng 2.7.	Nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên về mục đích, ý nghĩa của tuyên truyền, giáo dục ý thức công dân	42
Bảng 2.8.	Cơ sở vật chất và các thiết bị dạy học cơ bản các trường trung học cơ sở huyện Ba Bể năm học 2018 - 2019.....	43
Bảng 2.9.	Quản lý mục tiêu công tác giáo dục, tuyên truyền giáo dục YTCD	45
Bảng 2.10.	Kết quả đánh giá hiệu quả quản hình thức và nội dung giáo dục	46
Bảng 2.11.	Đánh giá của CBQL và giáo viên về các biện pháp chỉ đạo GD ý thức công dân cho HS	51
Bảng 2.12.	Thực trạng kiểm tra đánh giá hoạt động giáo dục ý thức công dân cho học sinh dân tộc thiểu số của giáo viên	52
Bảng 2.13.	Kết quả đánh giá hoạt động giáo dục YTCD cho CBQL	55
Bảng 2.14.	Đánh giá của CBQL về thành công của quản lý hoạt động giáo dục ý thức công dân cho học sinh trường THCS huyện Ba Bể	57
Bảng 2.15.	Đánh giá cơ sở vật chất phục vụ giáo dục.....	58
Bảng 3.1.	Kết quả đánh giá tính cần thiết của các biện pháp.....	87
Bảng 3.2.	Kết quả đánh giá tính khả thi của các biện pháp.....	89